

Noorte töötajatega seotud riskide ennetamise hea tava – aruande kokkuvõte (1)

Sissejuhatus

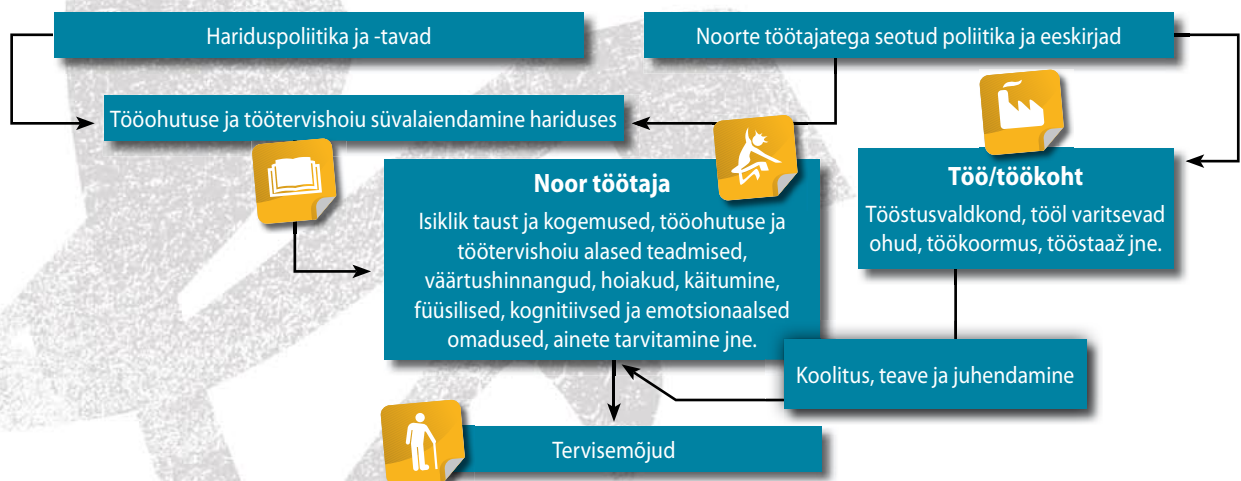
Noored on tööl teistest rohkem ohustatud mitmel põhjusel. Nad on kogenematud ja ebaküpsed, ei teadvusta riske, neil on vähem oskusi ja puudub väljaõpe; nad ei pruugi teada oma õigusi ega tööandja kohustusi seoses tööohutuse ja töötervishoiuga ning nad võivad karta probleemidest rääkida, soovides uuele tööandjale meele järele olla. Seetõttu tuleb neile määrata tööülesandeid, mis on ohutud ja sobivad ning vastavad nende oskustele, vaimsetele ja füüsilistele võimetele, samuti tagada piisav väljaõpe ja juhendamine.

Olgu tegemist noorte või eakamate töötajatega, on enamik tööohutuse ja töötervishoiu riske ennetatavad, kui kohaldada riskihindamise põhimõtteid ning kehtestada vajalikud ennetusmeetmed. Peale selle on noorte kaitsmine, nõuetekohane koolitamine ning harimine tänu nende energiale ja motivatsioonile tööandjale kasulik, edendades seejuures ennetuskultuuri. Toetamaks parima tavaga seotud teabe vahetamist, on agentuur koostanud aruande noorte töötajatega seotud riskide ennetamise hea tava kohta.

Noorte kaitsmise strateegia

Joonisel 1 on noorte tööohutuse ja töötervishoiu mudel, mis pakub välja kahe-suunalise strateegia tööohutuse ja -tervishoiu riskide vastu võitlemiseks. Ennetuskultuuri tuleb edendada nii uute töötajate seas kui ka kõikidel haridustasanditel. Peale töö ja töökohtade parandamiseks võetavate regulatiivsete meetmete arendavad ja rakendavad liikmesriigid hariduspoliitikat ja tavasid, et süvalaiendada riskiõpet ning tööohutust ja töötervishoidu hariduses ja kutseõppes.

Joonis 1: noorte tööohutuse ja töötervishoiu mudel

(1) „Noortega seotud riskide ennetamine: poliitika, programmid ja töökoha tavad“: <http://osha.europa.eu/publications/reports/TE3008760ENC/view>

(2) Nõukogu direktiiv 94/33/EÜ kehtib alla 18aastaste töötajate suhtes.

uuendusi töökoha tasandil tõhusamalt. Samuti on tähtis teha ettevõtetele selgeks, et terved ja teadlikud töötajad on kõige tähtsam tulevikuinvesteering. Liikmesriigid peavad tagama, et tööohutuse ja töötervishoiu programmid ja kampaaniad arvestaks noortega valdkondades, nagu juuksuritöö ja kõnekeskused, kus töötab palju noori.

Töökoha sekkumistest ja kutseharidusest saadud kogemused

Aruandes tutvustatakse edukaid noortega seotud riskide ennetamise meetmeid. Paljud juhtumid on koolitus- ja juhendamisalgaatused ning tähtis on rõhutada, et sellised koolitused toimusid organisatsioonides, kus on olemas hea tööohutuse ja töötervishoiu juhtimise süsteem, mille abil vältida noorte kokkupuuteid ohtudega. Koolitus on lihtsalt üks osa nende tööohutuse ja töötervishoiu juhtimise süsteemist.

Väga oluliseks peetakse teiste töötajate osalemist projektis, samuti koostööd sidusrühmadega, näiteks haridusinstituutide, tööinspektorite ja ametiühingutega. Töökoha juhtumiuuringud näitavad ka seda, et noortesse investeerimine võib tuua kasu – tööohutuse ja töötervishoiu alane koolitus ei arenda mitte üksnes noori, vaid tõstab kõigi töötajate teadlikkust tööohutuse ja töötervishoiu riskidest.

Koolituse edutegurid

Aruandes käsitletud koolitusnäidete põhjal saab teha kindlaks mitu ühist edutegurit. Nende hulka kuuluvad:

- noortega arvestamise süvalaiendamine kõikides ennetusmeetmetes;
- juhatus toetus noorte kaitsmiseks võetavatele tööohutuse ja töötervishoiu meetmetele;
- koolituse pakkumine töökohal üldise ohutusjuhtimise raames, ennetamiseks tööga seotud riske ja tagamaks, et noored täidaksid üksnes nende vaimsetele ja füüsilistele võimetele vastavaid ülesandeid, saades piisavat juhendust. Koolitusest üksi riskide vähendamiseks ei piisa;
- meetmete ja sekkumiste puhul riskihindamisest lähtumine ning tagamine, et meetmeid rakendatakse, kontrollitakse ja vaadatakse üle;
- meetmete rakendamise käigus koolituse pakkumine, et muuta töökeskkond noorte jaoks ohutuks ja tervislikuks, andes neile eakohaseid ning võimetele ja kogemusele vastavaid tööülesandeid, tagades samas asjakohase juhendamise;
- noortega konsulteerimine ja nende aktiivne osalemine;
- tööohutuse ja töötervishoiu süvalaiendamise hariduses saadud kogemustest õppimise tähtsustamine, kuna soovitud seoses tööohutuse ja töötervishoiu tõhusa õpetamisega hariduses kehtivad ka töökohas, nt:
 - selgete õpieesmärkide seadmine, keskendudes oskuste arendamisele;
 - teooria ja praktika tasakaal;
 - sobivate õppevahendite ja -meetodite kasutamine;
 - nõue koolitada juhendajaid, mentoreid ja koolitajaid nende rolli ning tööohutuse ja töötervishoiu vallas;

- tööohutuse ja töötervishoiu muutmine väljaõppe lahutamatuks osaks;
- partnerluste arendamine, mis töökoha tasandil tähendab partnerlust ajutiste tööhõiveametitega;
- nn naiste ja meeste tööde käsitlemine;
- tugeva seose loomine tööeluga;
- kaastöötajate, sh kogenumate noorte abi ning vanemate ja kogenumate töötajate mentorluse kasutamise tõhusus. See on positiivne kogemus nii noortele kui ka vanematele töötajatele;
- aktiivsete, osalemisel põhinevate õppemeetodite kasutamine, nt selliste, kus noored õpivad tuvastama ohte ning uurima ja lahendama reaalseid tööprobleeme, tehes seda võimaluse korral päris töökohal;
- videote või virtuaalsete meetodite kasutamine, kui puudub juurdepääs päris töökohale või kui soovitakse näitlikustada üliriskantseid olukordi;
- võistluste või muud liiki tunnustuse kasutamine tööohutuse ja töötervishoiu projektidega seotud töö või sellealaste oskuste demonstreerimise motiveerimiseks;
- õpilaste töötulemuste kasutamine päris töökoha riskihindamise ja ennetusprotsessis. See muudab noorte jaoks ülesande mõttekaks ja on väärtuslik tööandjatele;
- koolituse sidumine tunnustatud diplomi või muu kutseõppe tõendiga, mille õppurid saavad lisada oma CV-le, parandades nii oma tööalast konkurentsivõimet;
- programmide puhul tervikliku lähenemise kasutamine, mis sisaldab tegevusi koolides ja koolitusasutustes, toetades paremat ennetust ettevõtetes;
- tööohutuse ja töötervishoiu muutmine töö lahutamatuks osaks nii töökohal kui ka kutseõppes;
- tööohutuse ja töötervishoiu alase koolituse ning oskuste arendamise muutmine elukestva õppe ja arengu lahutamatuks osaks. Seaduse kohaselt ei tohi tööohutus ja töötervishoid olla ühekordne koolitus töö alustamisel.

Poliitikat tegevuseni

Praktikandid kujundavad ümber tööohutuse ja töötervishoiu alase koolituse materjalid (SPAR).

Jaemüügikett osales Austria tööinspeksiooni kampaanias „Team4Kids“. SPARi praktikandid, tööohutuse ja töötervishoiu töötajad ning tööinspeksioon töötasid koos välja töökohtade hindamise programmi, kasutades praktikantide endi inspeksioonide tulemusi. Osalenud praktikandid tutvustasid seejärel tööohutust ja töötervishoidu uutele praktikantidele, andes nii edasi projekti jooksul saadud teadmised ja kogemused.

Noorte tegevuse motiveerimine töökoha ohutuse ja tervise parandamise eesmärgil (DaimlerChrysler).

Noortele praktikantidele esitati reaalsed tööohutuse ja töötervishoiu probleemid ning paluti leida neile praktilised ja teostatavad lahendused. Pärast juhatus heakskiitu rakendati ekspertide abil uuringu tulemusi. Noored omandasid oskusi otsuste tegemise ja tootekujundamise alal ning olid tööohutuse ja töötervishoiu küsimustega tegelemisel väga motiveeritud.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel: (+34) 94 479 43 60, faks: (+34) 94 479 43 83

E-post: information@osha.europa.eu

© Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur. Paljundamine on lubatud allikale viitamisel. Printed in Belgium, 2008

<http://osha.europa.eu>